

Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine
National Security and Defense Council of Ukraine
Odessa State University of Internal Affairs
Odessa Military Academy
National Academy of the Security Service of Ukraine
Odessa National Maritime University
National University of Water and Environmental Engineering
Institute of Criminal Law and Applied Criminology (Chisinau)
Siedlce University of Natural Sciences and Humanities
Gdansk University of Physical Education and Sport
Center for Ukrainian and European Scientific Cooperation

International scientific conference

**MARITIME SECURITY
OF THE BALTIC-BLACK SEA REGION:
CHALLENGES AND THREATS**

December 23, 2021

Volume 1



2021

International scientific conference «Maritime security of the Baltic-Black sea region: challenges and threats» : conference proceedings, December 23, 2021, Vol. 1. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 428 pages.

ORGANISING COMMITTEE

Foreign members of the Organizational Committee:

Kanels Juris – PhD in polit., Rector of the Transport and Telecommunication Institute (the Republic of Latvia);

Buzhor Valerii Heorhiiiovych – Doctor of Law, Professor, Rector of the Institute of Criminal Law and Applied Criminology, President of the Independent Criminological Association of the Republic of Moldova (the Republic of Moldova);

Stanislaw Topolewski – Phd hab., retired Colonel, Prof., Siedlce University of Natural Sciences and Humanities, Director of the Institute of Security Studies (the Republic of Poland);

Skalski Dariusz – Dr. hab. Prof., Gdansk University of Physical Education and Sport (the Republic of Poland);

Vareikis Vygtas – Doctor of Humanities, Professor, Leading Research Fellow, Institute of Baltic Region History and Archaeology, Klaipėda University (the Republic of Lithuania);

Petryk Artem – PhD in History, Senior Research Fellow, Institute of Baltic Region History and Archaeology of Klaipėda University (Republic of Lithuania).

Ukrainian members of the Organizational Committee:

Kuznichenko Serhii Oleksandrovych – Doctor of Law, Professor, Honored Worker of Science and Technology of Ukraine, Corresponding Member of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, Rector of Odessa State University of Internal Affairs;

Prokofieva-Yanchylenko Dariia Mykhailivna – Doctor of Law, Honored Lawyer of Ukraine, Head of the Interdepartmental Research Center for Organized Crime at the National Security and Defense Council of Ukraine;

Kurovska Ilona Anatoliivna – PhD in Law, Senior Research Associate, Director of the Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine;

Rudenko Serhii Vasylovych – Doctor of Engineering, Professor, Rector of Odessa National Maritime University;

Kliat Yuri Oleksandrovych – PhD in Engineering, Colonel, Deputy Head of Odessa Military Academy;

Cherniak Andrii Mykolaiovych – Doctor of Law, Professor, Colonel, Rector of the National Academy of the Security Service of Ukraine;

Grygus Ihor Mykhailiovych – Doctor of Medical Sciences, Professor, Director the Educational and Scientific Institute of Health Care of the National University of Water and Environmental Engineering;

Vikhliaiev Mykhailo Yuriiovych – Doctor of Law, Professor, Director of the Center for Ukrainian and European Scientific Cooperation.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

CONTENTS

WELCOME REMARKS

Сергій ГРИНЕВЕЦЬКИЙ	14
----------------------------------	-----------

THE STATUS OF INTERREGIONAL AND NATIONAL STRATEGIES FOR MARITIME SECURITY

Впровадження національної стратегії морської безпеки
в контексті реалізації цілей сталого розвитку в Україні

Махначова Н. М.....	16
----------------------------	-----------

Стратегія морської безпеки в Україні

Пехник А. В.....	18
-------------------------	-----------

Деякі особливості національних стратегій морської безпеки

Сизоненко А. С.....	21
----------------------------	-----------

Покращення інформаційної логістики та підвищення
загального рівня інформатизації портової діяльності

Степаненко В. О.....	24
-----------------------------	-----------

Станції біологічного очищення стічних вод міста Одеси
як джерела забруднення морського середовища

Тучковенко Ю. С., Сапко О. Ю.....	28
--	-----------

The impact of maritime threats in the Middle East
on Baltic – Black Sea region's security

Cheban O. Ya.....	32
--------------------------	-----------

Деякі аспекти надання адміністративних послуг
у сфері морського транспорту

Шатрава С. О., Джафарова О. В.....	35
---	-----------

MARITIME SECURITY COOPERATION OF THE BALTIC-BLACK SEA STATES

Співпраця держав з метою протидії незаконній міграції на морі

Дубенко О. М.....	39
--------------------------	-----------

Актуальні проблеми делімітації та співробітництва держав
у межах виключної (морської) економічної зони України

Півторак Г. Ф.....	43
---------------------------	-----------

Безпекова політика взаємодії Туреччини в Чорному морі

Радовецька Л. В., Гасанов Муртеза Алі	46
--	-----------

Регіональне та субрегіональне співробітництво як основні напрями морської політики України	
Сасенко М. І., Костюк В. Л.	50
Четверта промислова революція в Балтійсько-Чорноморському регіоні: сценарії розвитку та точки росту	
Волонцевич Д. О., Скворчевський О. Є.	54
The concept of Intermarium in processes of the development of Eastern Europe	
Tishchenko O., Morozov M.	57
MODERN MILITARY THREATS IN THE BALTIC-BLACK SEA REGION AND COUNTERMEASURES	
Сучасні військові загрози на державному кордоні у Балто-Чорноморському регіоні	
Бурбела С. В.	60
Стратегія морської безпеки України в умовах сучасних загроз в Чорноморсько-Азовському регіоні. Шляхи розвитку військово-морських спроможностей	
Нейжпапа О. Л.	63
Проведення заходів цивільного захисту як елемент забезпечення національної безпеки України	
Попович В. В., Яковчук Р. С., Ковальчук В. М.	67
Systematic approaches to combating threats at sea	
Rudenko S., Shumylo O., Kononova O., Baraboly K.	69
INTERNATIONAL AND NATIONAL STATUTORY SUPPORT OF MARITIME SECURITY	
Правове регулювання забезпечення захисту морського середовища в міжнародному та національному законодавстві України	
Балобанов О. О.	73
Міжнародні судові органи у забезпеченні морської безпеки (на прикладі справи № 2019-18 «Україна v. РФ»)	
Бойко Інна Семенівна	77
Правове регулювання боротьби з морським піратством на міжнародному рівні	
Варинський В. О.	80

Правові умови для функціонування органів державної влади Автономної Республіки Крим на перехідний період як «уряд АРК в екзилі»	
Гданов І. Р.	84
Особливості комплексного адміністративно-правового режиму морських портів України	
Калаянов Д. П.	87
Нормативно-правове регулювання безпеки мореплавства в Україні	
Калаянова О. Д.	90
Міжнародно-правові аспекти протидії транснаціональній організованій злочинності на морі	
Кубасенко А. В., Крижановська О. В.	94
Організаційно-правовий механізм забезпечення морської безпеки в Україні: реалії сьогодення	
Магновський І. Й.	98
Дефініція позовної давності у морському праві	
Маковій В. П., Медведенко Н. В.	101
Проблематика порушень норм міжнародного права при затримці українських військово-морських суден «Бердянськ», «Нікополь» та «Яни Капу» в територіальних водах України	
Менсо І. В., Купратий О. Г.	105
Окремі аспекти підготовки до служби у водній поліції Німеччини	
Мошак Г. Г.	108
Міжнародно-правове регулювання забезпечення морської безпеки	
Мудрецька Г. В.	112
Проблеми міжнародної уніфікації правил морських перевезень і розвиток законодавства України у цій сфері	
Печений О. П.	116
Кримінальна відповідальність за піратство (Ст. 446 КК України)	
Плужнік О. І.	119
Морська доктрина України як складова національної безпекової політики	
Подковенко Т. О.	123

Деякі проблеми відшкодування шкоди потерпілому від морського піратства Резніченко С. В., Резніченко Г. С.	126
Стратегія морської безпеки України: крізь призму міжнародних стандартів Рубан К. П.	129
Публічне адміністрування як складова системи безпеки мореплавства Славінська І. В., Ізбаш К. С.	133
Аналіз вітчизняного законодавства у сфері охорони морських кордонів Соловей О. М., Шевченко Н. Л.	137
Страхування судна у торговельному мореплавстві як складник морської безпеки Тарасенко Л. Б., Тарасенко В. Є.	140
Гене́за правового регулювання безпеки мореплавства в Азовському морі Шурда В. І.	143
Про деякі питання нормативно-правового забезпечення морської безпеки Янчук Н. Д.	147
Проблеми дефініції «історичних вод» в міжнародному морському праві та їх вплив на морську безпеку прибережних держав Ярмак В. Х.	151
MARITIME SECURITY AND INTERNATIONAL MARITIME ORGANIZATIONS	
Переваги водного транспорту в Україні: забезпечення безпеки Бакумов О. С.	155
Визначення ступеня ризику як фактор безпеки в мореплаванні Нестеров О. Ю., Загородня Ю. В.	158
Міжнародні морські організації та морський бізнес в країнах, що розвиваються Пренько Я. О.	161

Особливості міжнародної морської організації,
її основні функції і структура

Соркіна Д. К. 163

Визначення значимості факторів, які впливають на розхід повітря
в апаратах на стисненому повітрі під час підводного розмінування

Стрілець В. М., Соловйов І. І., Шевченко Б. С., Глущенко І. О. 165

Морська безпека як фактор національної безпеки України

Царюк Ю. С. 169

THE ROLE OF LAW-ENFORCEMENT AGENCIES IN ENSURING MARITIME SECURITY

Fighting maritime crimes by the water police forces

Vasylenko O. V. 173

Аналітична діяльність під час забезпечення морської безпеки
органами Національної поліції України

Засць О. М., Проданець Н. М. 176

Деякі питання криміналістичної підготовки легких водолазів
з метою участі в слідчих (розшукових) діях: досвід поліції США

Корнієнко М. В., Афонін Д. С. 180

Територіальні підрозділи водної поліції як складова механізму
забезпечення національної безпеки України

Кузніченко С. О. 183

Потенційні можливості безпілотних літальних апаратів (БПЛА)
в забезпеченні безпеки на морі, попередженні, виявленні, фіксації
та розслідуванні кримінальних правопорушень

Лісніченко Д. В. 186

Особливості адміністративно-юрисдикційної діяльності
Національної поліції України на морському транспорті

Луговий І. О. 189

Місце Національної поліції України серед суб'єктів забезпечення
морської безпеки

Медведенко С. В. 192

До питання про забезпечення безпеки морського порту України

Мирза С. С. 197

Актуальні питання участі працівників Національної поліції України в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки Рудой К. М., Удренас Г. І.	200
Правове забезпечення підрозділами Національної поліції морської безпеки Теслюк І. О.	204
Окремі питання морської безпеки в умовах тимчасової окупації територій України Тетерятник Г. К.	206
Місце та роль підрозділів поліції на воді у структурі Національної поліції України Хозлу І. К.	209
CURRENT STATE AND CHALLENGES OF MARITIME SECURITY OF PORTS OF THE BALTIC-BLACK SEA REGION	
Основні засади дій керівників берегових об'єктів морського транспорту в екстремальних ситуаціях Дулгер В. В.	212
Щодо питання відносно суб'єктів забезпечення безпеки морських портів в Україні Коропатов О. М.	214
Безпека організації морських контейнерних перевезень Надибська Оксана Ярославівна	218
Економічний складник забезпечення морської безпеки держав Балто-Чорноморського регіону Очеретько О. О., Маргарян А. А.	221
Екологічний моніторинг забруднень Керченської протоки Синящик В. Ф., Харламова О. В., Сажка А. Ю.	224
Актуальні завдання щодо вирішення сучасних загроз безпеки морських портів Федічев А. В., Вітек М. Ю.	228
Гібридні загрози морській безпеці Филипенко А. О.	232

CURRENT STATE AND CHALLENGES OF MARITIME SECURITY OF PORTS OF THE BALTIC-BLACK SEA REGION

ОСНОВНІ ЗАСАДИ ДІЙ КЕРІВНИКІВ БЕРЕГОВИХ ОБ'ЄКТІВ МОРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ СИТУАЦІЯХ

Дулгер Володимир Валентинович

*кандидат юридичних наук,
декан факультету підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції,
Одеський державний університет внутрішніх справ
м. Одеса, Україна*

До екстремальних ситуацій відносяться катастрофи, аварії, стихійні лиха, тобто несподівані, раптово виникненні обставини, що характеризуються невизначеністю й складністю прийняття рішень, значним функціонально екологічним і економічним збитком, людськими жертвами, і внаслідок усього цього – необхідністю великих витрат на проведення евакуаційно – рятувальних робіт і ліквідацію різноманітних негативних наслідків, що відбулося нещастя.

Реакція людини на екстремальну ситуацію залежить від того, як вона уявляє собі її характер і можливі наслідки. У значної мірі реакція людини на екстремальну ситуацію визначається тим, на скільки вона знає правила поведінки при виникненні тієї або іншої ситуації, а також які вона має відповідні навички, досвід дій у складних і несподіваних умовах. Гострий емоційний шок може виникнути у людей, коли вони зненацька попадають у страшну для них ситуацію, з якої не видно виходу. Тому причини, масштаби й наслідки випадку їм на початку важко осмислити. Найчастіше емоційний шок виникає в людей, які стали свідками масової загибелі інших людей або важкого каліцтва їх близьких.

Основними ознаками гострого емоційного шоку є наступне: люди погано розуміють, що відбулося, не сприймають команд, вказівок, стають некерованими, нездатними виконувати свої обов'язки. У людей різко знижується здатність до цілеспрямованих дій, що в умовах екстремальних ситуацій становить значну небезпеку. Після гострого емоційного шоку, як правило, настає реакція по типі депресивної, основними ознаками якої є: зниження пам'яті й значна кількість помилкових дій. Все це повинно

обов'язково враховуватися керівним складом об'єктів морського транспорту, тому що людям, у яких виник емоційний шок, важко уникнути помилок при виконанні посадових обов'язків.

Однак найбільш негативним наслідком екстремальної ситуації на об'єктах морського транспорту це можливість виникнення паніки. Почуття страху, що опанувало кількома людьми, може швидко передатися іншим й перерости в паніку. Поштовхом до паніки (і одним з її ознак) є прагнення скоріше покинути небезпечну ділянку, судно, порт. У деяких людей у наслідок паніки з'являється стан, близький по зовнішніх ознакам до емоційного шоку, це почуття приреченості й безвихідності.

У ряді випадків, наслідки паніки, можуть бути значно важкими, чим наслідки самого нещастя, що її викликали. Наприклад, при наданні допомоги маломірному аварійному судну, екіпаж і пасажери, охоплені панікою, кинувшись на одну сторону борту, можуть викликати його перекидання, хоча явної неминучості загибелі судна могло би при цьому й не бути.

Отже, чи можна запобігти паніці? Так, дійсно, паніку на об'єктах морського транспорту запобігти можна, для цього необхідно:

1. Цілеспрямована планова підготовка всіх категорій працівників до дій в екстремальних ситуаціях, які можуть виникнути в конкретних умовах;

2. Формування у людей психологічної стійкості до емоційних і фізіологічних перевантажень;

3. Своєчасна, достовірна й досить повна інформація про ситуацію, характер нещастя або аварії. Інформація повинна включати чітку спокійну розповідь про правила поведінки в екстремальній ситуації й ходу рятувальних робіт. При виникненні екстремальної ситуації одних сигналів і команд часто буває недостатньо. Мовна інформація, сприяє запобіганню паніки, забезпечує свідомі дії людей по виконанню відповідних команд і вказівок.

Важливо, що б люди не тільки отримали інформацію, а і те, щоб інформація була правильно зрозумілою для них й були зроблені розумні висновки. Відомі випадки коли люди отримували своєчасну інформацію про смертельну погрозу, що насувається, і була реальна можливість вжити своєчасних заходів по порятунку людей, але місце мала безтурботність, яка приводила до численних жертв.

4. Високий рівень професійної підготовки.

Практика показує, що в екстремальній ситуації впевнено всього себе почуває той, хто добре підготовлений у професійному відношенні, добре знає свої службові обов'язки. Такі люди менше піддані панічним настроям.

Для ліквідації паніки може бути рекомендований ряд дій, з яких, залежно від специфіки об'єкта морського транспорту й сформованої обстановки, можуть бути обрані найбільш прийнятні:

1. Особистий приклад керівника в критичних ситуаціях, його чіткі, грамотні, спокійні команди й розпорядження. Постійне спілкування керівника з підлеглими. Керівник повинен бути витриманий, спокійний, викликати повну довіру до себе своїми вчинками. Він повинен проявляти в цих випадках тверду вимогливість у сполученні з максимальною турботою про тих, хто потрапив у лихо.

2. Відволікання уваги від джерела страху. Відволікати людей, охоплених панікою від джерела страху можна різними способами: голосною командою, чим-небудь для них незвичайним. Необхідно, щоб люди хоч ненадовго опам'яталися від страху й перенацілилися на виконання якихось дій, корисної роботи.

3. Опора керівника на групу людей, які зберегли в екстремальній ситуації здатність контролювати свої вчинки.

4. Поділ людей, охоплених панікою по можливості на дрібні групи. Практика показує, що дрібними групами людей при виникненні паніки легше управляти, легше впливати на їхній настрій і психічний стан.